

Ауыл баласының аграрлық салаға бет бұруы — заңдылық

Яғни, ауылдың барлық тірлігін көзбен көрген жеткіншек болашақ мамандығын да сол ерекше мекенмен байланыстырады сөзсіз. Біздің бүгінгі кейіпкеріміз – доцент, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты Ғали Ожановтың ойы да осыған саяды. Сонымен бірге Жәңгір хан университетіндегі білім алушылардың басым көпшілігі – ауылдан түлеп ұшқандар.

Ақтөбеден – Оралға

Агротехнологиялық институттың «Орман, жер және су қорларын басқару» жоғары мектебінің доценті Ғали Сәттібайұлының отыз жылдан астам өмір жолы осы университеттің қабырғасында өткен екен. Ақтөбе облысында туып-өсіп, 1990 жылы мектеп бітіргеннен кейін білім қуып көршілес Орал шаһарына табан тірепті. Сол кезде Батыс Қазақстан ауылшаруашылық институты аталған осы кара шаңыраққа оқуға түседі.

Алтын бесік – ауылдан шыққан кейіпкеріміз ауыл шаруашылығы саласында қызмет етуді бала кезден армандағанын аңғартты. Жастайына еңбекке араласып, алдына «кинженер боламын» деп мақсат қойғанымен, әкесінің кеңесімен, ақ батасымен агрономия саласына таңдауы түсіпті. Сөйтіп Батыс Қазақстан ауылшаруашылық институтының «Агрономия» мамандығын таңдап, «Ғалым агроном» біліктілігін тәмамдайды. Ол жылдары «Агрономия» факультетін Алексей Яковлевич Бакалдин, Халел Хаймолдаұлы Құсайынов секілді білікті декандар басқарған. Болашақ мамандығын игере жүріп, бос уақытын білім мен ғылымға жұмсаған, қоғамдық жұмыста белсенділік көрсеткен жастың болашағынан ұстаздары да үлкен үміт күтсе керек. 3-курста оқып жүргенде Ғали Сәттібайұлына оқу орнына жұмысқа қалу жөнінде ұсыныс білдіріпті. Сондай-ақ институтты үздіктер қатарында тәмамдаған жас маманға іштей аспирантураға жолдама беріледі.

1994 жылы оқуын тәмамдаған жас маман еңбек жолын 1995 жылы қаңтар айында өзі білім алған «Агрономия» факультетіндегі «Өсімдік өнімдерін сақтау технологиясы» кафедрасынан

зу арқылы дәнді дақылдардың өсіп-жетілуін бақылау, әр түрлі сорттарын зерттеу бойынша кандидаттық диссертациясын жазуға кіріседі. Зерттеу жұмысын университет қабырғасында сол жылдары жұмыс жасаған «Ізденіс» ғылыми-тәжірибелік орталығында, егіс алқаптарында жүргізеді. 1999 жылы қазан айында Алматы қаласындағы В.Р.Вильямс атындағы Қазақ ғылыми-зерттеу егіншілік институтында өсімдік шаруашылығы бойынша кандидаттық диссертациясын қорғайды. Нәтижесінде институтқа «Ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты» болып оралған Ғали Сәттібайұлы жұмысын қайта жалғастырады.

Тағы бір мамандықты игереді

Әрине, БҚАТУ-дың кәсіби мамандар даярлаудағы жұмыс барысы әр кез даму үстінде болғаны сөзсіз. Жаңадан ашылған кафедралар, жаңа мамандықтар. Кейіпкеріміз де еңбек жолында осындай көптеген өзгерістерге куә болып келеді. 2000 жылы Ғали Ожанов «Агрономия» факультетінде ашылған «Стандарттау және сертификаттау» кафедрасына аға оқытушы болып жұмысқа кіріседі. 2003 жылы кафедраның атауы өзгеріп «Стандарттау және экология» кафедрасында доценттік лауазымды иеленген. 2009 жылы бұл кафедраның атауы «Экология және табиғатты пайдалану» болып өзгерді.

2011 жылы ғалым Политехникалық фа-

орналастыру және кадастр» мамандығы «Агрономия» факультетіне ауыстырылып, кейіпкеріміз де өзінің факультетіне «Экология және табиғатты пайдалану» кафедрасына қайтып оралған екен. Қазіргі уақытта Ғали Сәттібайұлы Агротехнология институтының «Орман, жер және су қорларын басқару» жоғары мектебінде еңбек етіп жүр.

«Жерге орналастыру және кадастр» мамандығы заман талабына сай сұранысқа ие. Білім алушылар университеттегі «Мансап және бизнес» орталығы арқылы өндірістерге, кәсіпкерлік нысандарына, ғылыми мекемелерге арнайы келісімшарт аясында тәжірибелік машықтан өтуге жіберіледі. Ал өздерінің кәсіби қабілетін жақсы қырынан көрсеткен студенттер сол жерлерге тұрақты жұмысқа қалуға мүмкіндігі бар. Ғалым-ұстаз ондай шәкірттері де аз емес екенін мақтанышпен атап өтті.

– Соңғы кездері бұл мамандыққа таңдау өте жоғары. Мемлекеттік гранттар саны да жылдан-жылға көбейіп келеді. Біздің түлектеріміз өндірістің барлық бағыттарына да, ауылшаруашылық салаларына да жұмысқа орналаса алады. Қазіргі нарықтық қатынас жағдайында кез келген сатылатын жылжымай-

шәкірттерімен хабарласып тұратынын айтты. Олармен Ақтөбе, Атырау облыстарына іссапармен барған кезде жолығысып тұрады. Басым көпшілігі мамандықтары бойынша жұмыс жасап жүргеніне қуанышты. Университетте қызмет етіп жүрген кейінгі буынның біразы – Ғали Сәттібайұлының алдынан өткен шәкірттері.

Еңбек жолынан сыр шерте отырып, білім мен ғылым саласындағы сатылы өмір жолына қатысты даталарды дәлме-дәл келтірген ғалым-ұстаздың есте сақтау қабілеті де таңдандырмай қоймады. Ғали Сәттібайұлы осы уақыт аралығында диссертациялық еңбектерін, ғылыми жобалары мен мақалаларын, оқулықтар мен оқу-әдістемелік жарияланымдарын, патенттерін қосқанда 80-тен астам ғылыми жұмыс жазған. Сонымен қатар ғалымның білім және ғылым жолындағы еңбегі ескеріліп, «Қазақстан Республикасының білім беру жүйесін дамытуға қосқан зор жеке үлесі үшін» ҚР Білім және ғылым министрлігінің алғысымен марапатталған.

Бұдан әрі әңгімеміз басқа арнаға ауысып, кейіпкерімізге тағы бір заңды сауалымызды қойдық. «Қазіргі жастарға көңіліңіз тола ма, немесе олардың

тын мүлік міндетті түрде бағалауды талап етеді. Сондықтан жылжымайтын мүліктер бойынша өздерінің жеке кәсіптерін ашып, бағалау жұмыстарымен айналысып жүргендері де аз емес, – дейді Ғали Сәттібайұлы.

Жәңгір хан университетінен осы мамандықты игерген мамандар бүгінде Орал қалалық және аудандық жер қатынастары бөлімдерінде, облыстық және қалалық азаматтарға қызмет көрсету орталықтарында, ауылшаруашылық саласы мен ғылыми жобалау және өндірістік мекемелерінде жұмыс жасап жүр.

Білімге құштар жастарға риза

Мектеп түлектері мамандық таңдарда қиналатыны жасырын емес. Себебі бүгінде мамандықтың түрі өте көп. Оған жастардың өзіндік көзқарасын қосыңыз. Бұл ретте университет оқытушылары оларға көмекке келіп, әрбір мамандықтың артықшылықтарын көрсетуге тырысады. Ғали Сәттібайұлы да осындай жұмыс тобымен бірге қала, аудан мектептерін аралап, түсіндіру жұмыстарын жүргізеді. «Нарыққа білімді де білікті маман қажет. Ал біздің университетімізде заман талабына сәйкес келетін мамандар даярланады. Оны жастар өз қалауларымен таңдап, алға қойған мақсатымен ұштастырып, білім алып шыкса, сол саланы дамытары сөзсіз» деген ғалым өзі дәріс берген

бойынан қандай артықшылықтарды көресіз?» деген сұрақ төңірегінде ой-пікірін білдік.

– Ақпараттық жүйе жақсы дамыған заманда өмір сүріп жатырмыз. Сол себепті жастар барлығын ерте қабылдайды. Бұрынғылармен салыстырып қарасақ, қазіргі жастардың өмірге, болашаққа деген көзқарастары мүлдем басқа. Алдарына қойған мақсаттары айқын, – деген Ғали Сәттібайұлы бүгінгі жастардың алғырлығы, білімге құштарлығы, жан-жақтылығы көңіл марқайтатынын жеткізді.

Әр адам үшін туған жер қашан да ыстық. Арайлы Ақтөбенің кейіпкеріміз үшін жөні бөлек екені түсінікті. Тарихи Орал шаһары да екінші атамекеніне айналғанына күмәніміз жоқ. Осы қалада білім алып, ғылым жолына түсіп, отбасын құрып, өмір жолын жалғастыруда. Өзісіне шынайы берілген азаматтың бос уақыты да бола бермейді. Студенттерге дәріс оқу, қала берді ғылыми жобаларды жүзеге асырудан босамайтын кейіпкеріміз үйде ғана жұмыстан сәл босайды екен. Тек университетішілік спорттық іс-шараларға ғана ұжыммен бірге қатысып, көңіл сергітетінін білдік. Иә, үлкен ізденіс пен сарқылмайтын күш-жігерді талап ететін ғылым жолы – ауыр жол. Бұған кейіпкерімізбен әңгіме барысында тағы бір мәрте көз жеткіздік.

Ләззат ҚАЖЫМОВА

оқытушылықтан бастаған. Сол жылы мамыр айында аспирантураға оқуға тапсырады. Үш жыл аспирантурада оқи жүріп, жұмысын да қоса атқарған ғалым-ұстаз ғылымдағы ізденісін одан әрі жалғастыруға бел буады. Дақылдың өнімділігі, себу мөлшері мен мерзімі, минералды тыңайтқыштар енгі-

культетке «Жерге орналастыру және механикаландыру технологиялары» кафедрасына жұмысқа ауыстырылған. Сонымен бірге Ғали Сәттібайұлы өзі де қосымша «Жерге орналастыру» мамандығы бойынша білімін толықтырып, қолына дипломын алады. Бес жыл аталмыш кафедрада жұмыс жасайды. Ал 2016 жылы «Жерге